

nihče svojega materinega jezika ne poslužuje, nego govorijo skoraj vsi francoski (slično kranjskemu deželnemu zboru, *mutatis mutandis*). To da Francosčina v uradnem življenju jim ne zavira toliko, kolikor njeno vkorenjenje v društvenih olikanih krogih; še dandanes se v Bruselji (ki je flamansko mesto) materini jezik tako zaničuje, kakor se ni nikdar pri nas slovenščina zaničevala; posebno jej je protiven krasni spol. Če hočeš imeti tam v trafiki od lepe prodajalke po flamanski smotek ali duhana, niti odgovora ne dobiš, ako ne vidi, da si prosti delavec ali kmet. — Ravno zavoljo teh društvenih prikazni piše plemeniti rodoljub de Decker: „O, zakaj nismo 400 milj daleč od Pariza! zakaj nimamo med Francosko in Belgijo kitajskega zida! Naša vlada je tako slepa, da ne vidi, ako nam enkrat francosčina našo narodnost prejeda in vniči, bode tudi francoska država Belgijo v svoj koš zbasala!“ — (Vide: slovenstvo in naše Primorje). Na slovstvenem polju delajo z nepopisno marljivostjo flamanski rodoljubi in izbujajo in izobrazujejo svoj narod, kar je le moči. Tudi jim je drugače ta posel laži nego pri nas, kajti belgijanska ustava ni samo na videz svobodonomiselna, nego je v pravem smislu naj liberalnejša na kontinentu. Imeli so Flamanci lanskega leta 84 časnikov in mnogo javnih gledališč. Kdo ne pozna iz njihove literature Henrika Consencia, kterega dela se v vse evropske jezike prestavljajo. Slovijo tudi kot izvrstni pisatelji: Baron de St. Genois, Felix Bogaerts, Notel de Brauwere, Ryswick itd., se ve le na beletrističnem polju, v znanstvenem krogu so še le na početku. Zadnja leta je tudi pri njih nestalo živahno pitanje, ali je mogoče v današnjem času flamanščino samo za se vzdržati pri takem nevarnem gibanju celega romanskega plemena, — ali ne bi bile pametnejše popolnoma z Nemci, ako to ne, vsaj s Holandeži v znanstveni literaturi združiti se? V tej zadevi so Flamanci v dva tabora razdeljeni, — so čisti Flamanci (skoraj vsi duhovni) in pa združeniki. Kteri bodo premagali, bode nas prihodnost učila. — Za 20 let so se Flamanci poprej začeli gibati nego mi, ako jih bomo mi v 20 letih došli, veliko je vprašanje.

Narodno gospodarstvo.

Vedno se je tožilo, da obrtnija in kupčija le rakovo pot lezezi v Avstriji v kljub temu, da država toliko žrtvuje za napravo potrebnih železnic, da celo jamstva zastran obresti prevzema postavim j. z 1,020.000 gl. od milje pri Franc Jožefovi žel. in 980.000 gl. pri potezi iz Dunaja v Znajmo, in po vrhu še z denarjem podpira, na primer pri potezi med Černovico in Praho z 1,200.000 gl.

Človek bi mislil, da se bodo po malem znižale vožne cene; kajti v kakih letih se poplačajo stroški za napravo in ostanejo le še oni, ki se potrosijo dan na dan za stalne potrebe. Čudili so se tudi ljudje, da se poteza med Pardubicami in Libercom kar nič ne opomore. Cela Česka se je često poganjala za to ali uno potezo, kakor iz Liberca v Pardubice in drugih; to nam sprčuje število 53 prošenj in zopet se protivila kaki drugi in medavno, ko je drž. zbor imel razpravo že omenjeni potezi med Dunajem in Znajmom, so se zopet oglasili; pa ravno to je v našem narodstvu žalostno, da gospoduje zaničevanje slovanskih narodov in njenih svetov celo v onih gmutnih zadevah, ki tičejo hasen ali kvar cele države.

Povsod le lepičenje in sladke besede, nikjer tehtne znanosti in onega prizadevanja, kterega je treba pri obravnavi gospodarstvenih stvari. Prav dobro jo je zašel Skene, ki je rekel, beseda konkurencija se zastoj valj iz ust, ker pomaga le sebičnemu, da si žepe polnijo. To velja tudi o drugih besedah, ktere so skovali različni učenjaki na gospodarstvenem polju. S tim nečem čast kratiti tem voditeljem napredka v narodstvu; pa žalostno je to, da se ravno ta betev človeškega znanstva premalo porajta, in si že vsaki za nacionalekonoma šteje, ki je Smitha ali Kautza površno prebral. Ravno to je uzrok, da se z denarjem premalo varčno ravna ter se često dovoli podpora iz državnega premoženja, ki je že več ko na suhem, zavodom,

zen do naše domovine in našega naroda, imamo en namen pred seboj, omiko narodovo. Ne smé se o neslogi govoriti, če ob enem, ko se borimo, izmečemo in trebimo smeti iz svoje hiše. Vidimo in vemo, kako naši neprijatelji pazijo in preče na vsako črnikasto piko na nas, da z zasmehovanjem kažejo za nami. Varovati se moramo sami in ovarovali se bomo njih. Kteri mož je Slovenec v Ljubljani najnevarnejši? Policaj Vidic, vrednik vradne dekle „Lalibacherice“ — ta dva menim da ne, celo tiste katilinarčne eksistencije ne, ki nas za denar po nemškem časopisju grde. Najbolj nevarni so nam taki, ki se „podežmanijo in „poklunijo“. Ti poznajo našo sredo, vedó kje se nam more pred svetom škodovati in brez vesti v en koš mečejo našo dobro reč in slabosti nekterih naših mož. Zato pazimo, da ne bomo nikdar identificirali misli, za ktero se borimo z osobami, ki jo z nami vred ali celo na našem čelu zastopajo. Slabosti in prestopkov posameznih našincev nikdar ne smemo na svoj splošno slovenski hrbet jemati.

Ne domisljajmo si pa tudi nikdar, da bi bil naš narod že lahko dušen in materijalen bogatin postal, pa še vedno v začetni šoli sedi, ker ni imel pravih učiteljev in vodnikov. Mi vsi, naše okoliščine doma in razmere od zunaj so tudi krive, da smo, kjer smo. Tega se nam pa ni strašiti. Mladi smo, narod je dušno krepak in naj nam tuji žurnalisti še tako kriče, da smo nezmožni in nepridobljivi za drugo omiko, kakor na podlogi nemščine; vspeh zadnjih deset let in površen pogled po naših pokrajinah nam je jasen dokaz, da se nam ni bati. Navdušenosti za dosego visocega namena in razumnega izbranja tistih pripomočkov, ktere je nam rabiti, tega nam treba.

Baš zato, ker smo mladi, ni se nam strašiti vsacih razdvojev in različnih misli. Misli se sčistijo le, kjer se pretehta stvar od več strani. Brez nasprotij ni živga gibanja in gorje nam, če postanemo apatični, če roke pobesimo ob sebi in čakamo. Jaz imam raje Slovence, ki od mene nasprotno misli v posameznih rečeh, pa té gorko zagovarja, kakor družega, ki ne misli

ki niso samo brez koristi, timveč v lastno škodo; kajti če se komu kaj jamstuje, se ima tudi pozorno gledati na porabo denarja. Država ima celó dolžnost — o pravici nobeden ne dvomi, — da si razgleda in preiskuje račune takih zavodov, ki vzirajo državno podporo.

Posebno pravica se nam dozdeva ta tirjatev pa zdaj, ko smo zvedeli, kako se res s tacimi denarji ravna. 6. maja 1868 l. oz. 28. febr. 1868 se je v zabrambo konkurencije drugih železnic sklenola neka tajna pogodba med gg. Jakobi in Simon Winterštajnom, (zastopnika severne železnice) in gg. Bresson-in pl. Mayrau-om (zastopnika državne železnice) v ta namen, da dobi severna železnica med Bernom, Olomucom, Dunajem in Ogersko ves dobiček kakor samotrzje, ravno tako tudi na potezi Vratislav Štetinski; da se brani zapadni potezi, dotični dobiček si prilastiti, se prepusti drž. železnici promet na potezi med Brnom-Olomucem in Berlinom-Hamburgom, zatorej se prenaredijo v tem smislu cene.

Tako pogodbo je toraj sklenola drž. železnica, ki je vedno prosila za garancije in podporo, seveda nikdar brez vspeha. Ali to ni strašna zvižaja in krivica, da se puli država in drugi se mastijo? Tem bolj se nam pa še stadi, če pomislimo, da je med pogoditelji Winterstein, deželni in državni poslanec, predsednik dunajske kupčijske zbornice, član delegacije in odseka za pregled državnega dolga, vlastnik leopoldovega reda. Pač gospodarstvo!!

Vojaška moč, nad katero zamorejo zavkazovati največe vlasti evropske, ko bi se kaj primerilo, dosega zdaj število 5,577.000 mož, ki so sikdar pripravljeni na prvo znamenje skočiti si v lase na radost onih, ki določujejo njihovo osodo v imenu civilizacije!

Avstrija	1,053.000 mož
Francija	1,350.000 „
Italija	480.000 „
Prusija	1,228.000 „
Rusija	1,466.000 „

Vskup 5,577.000 mož.

Avstrija ima toraj 200.000 mož manj kakor Prusija; Francoska jo presega za 300.000 mož, in Rusija za 400.000 mož.

Dopisi.

Iz Ljubljane. 14. maja. 4. (Volitev mestnega odbora v prvem razredu.) Danes bil je zadnji, najvažnejši dan trdovratnega volilnega boja; žalibog se naša nada ni izpolnila, propali smo, zmagali so nasprotniki. Od 240 volilcev tega razreda prišlo jih je 209 in izvoljeni so nasprotni kandidati: Treo Aleskander s 125 gl., Peter Lassnik 121, Albert Samassa s 121, Janez Pauer s 118 glasovi. Narodni kandidati dobili so: F. X. Sovan 90, Jož. Blaznik 86, Franz Resman 86, Paul Auer 85. Po štiri letnih zmagah zgubili smo vsled lanske in letošnje volitve večino v mestnem odboru. Tužna prikazen! Kje so uzroki? Kaj je krivo prevratu? O tem obširno prihodujič O agitaciji in volitvi sami čujejo se raznovrstne pripovedke kterih nektare hočem prihodujič priobčiti. Šopirila se bode tedaj v mestni hiši bele (!) Ljubljane zopet protinarodna večina; pokoro bodemo delali za eden in drugi manjši ali večji greh, kteri je bil storjen v zadnjih letih. Današnja volitev pa nam je pokazala očitno, kako krepko se postavlja na noge nasprotna stranka pod varnim krilom vladinim, ter da je med našim meščanstvom še veliko premalo zanesljivih značajnih narodnjakov, ki bi bili zmožni boriti se dosledno za idejo narodno. Žalibog je še premnogo vetrnjakov, da celo tacih kterim je dana častna beseda toliko ko nič. Žalostno je to, ali resnično!

Od Savine 11. maja. — Žalostno novico Vam povem: Včeraj je griška župa slovesno obhajala svečanost svojega patrona sv. Pongraca. Ali kako so večidel fantje sklenili ta den? Čujte tako le: Ko so v vinu ali

ničesa, ni vnet niti za to niti za ono, in mi vse pritrdi. Prvi se da prevériti in bode delaven, drugemu vse besedovanje ne pomaga nič, on je eden tacih, ki nam niso na korist, po okoliščinah pa lahko na škodo.

Če praviš, da naj bomo veseli mož, ki za slovenstvo delajo, prav govoriš. Jaz sem jih s teboj vred vesel. Vendar tirjam od tacih mož, da z nobeno besedo in z nobenim činom ne dajo videza, kakor bi mislili, da je moramo slaviti. Vsaj mene bi precejšen del spoštovanja do kacega moža minol, ko bi videl, da kdo misli: „Slovenci bodite veseli, da sem vam skazal to veliko čast, da delam in govorim za vas. Bodite veseli, da pojem pesni v vašem jeziku, da si znam še enega družega, v kterem sem se prvič poskusil“. Res nas slava in hvala ne stane penezov ni posebnega truda. Ali obe stvari sti sveti, tako da bi jaz djal, da se mora malo varčevati z njima. Če bo vsak naroden delovalec koj porcijo dobil, ne bodo jo hoteli naposled zanamei, ki jo bodo morda bolj zaslužili, ker bo prenavadna, kakor vladni „zaslužni križci“. Tisti možje, ki zamerijo, ako se jih „spodobno“ ne slavi in hvali, ne delajo iz čistega namena, ne iz ljubezni do ljudstva, ne iz navdušenja za idejo; zatoraj se tudi ne izgubi veliko na njih, če se izgubé. Z razumom naj se dvoji navdušenje in slavljenje. Smešno je vse, kar je preveč. Jaz n. pr. Vodnika visoko spoštujem in se veselim, da ponavljamo leto na leto njegov spomin. Ali če kdo reče javno (in to se je letos res izreklo), da nima noben narod tacega moža, to se meni in še morda kteremu Slovincu zdi smešno.

Pa naj bo za danes dovolj, moj prijatelj Samosevec. Zašel sem preveč v premišljevanje, ki se ti bo presplošno zdelo. Pismo začenshi nisem hotel tega, besede so raznovrstne reči nanesle. V prihodnjem pismu ti bom eno spregovoril o smešnem slovenskem pesniku in te bom vprašal, kaj ti o tacih Slovincih misliš.

drugačni mokri pijači vtopili svojo pamet ali človeško čustvo, so pričeli zaljeto celo malega vzroka velik boj, pri katerem enega med seboj odmah ubijejo, mnogo drugih smrtno ranijo. Kje pa je bila občinska straža ta dan? Bote vprašali. Odgovoriti Vam morem, da je dosedaj še najbistrejšje oko spaziti ni moglo. — Grižeska občina ima v svojem okrožju 4 velike premoške kope in 2 fabriki, pri katerih se nahaja še čez 1000 ptujih delavcev. Domačih seljakov je 3600, tako šteje ta občina 4600 duš. Ali ni potreba v taki veliki občini, v kateri se kakor tukaj obče znano, varnost osebe in lastnine žali, dostojne občinske straže in policijskega reda? Župan in odbor ne dremajte dalje. Storite vendar enkrat svojo dolžnost, ktera Vam občinska postava nalaga, ali pa odpoveste se časti in težavam!

Iz Istre. 5. maja. [Konec.] (Prva prošnja isterskih Slovanov o isterskih gimnazijah.) Dalje bi bili naši narodnjaki natanko lahko dokazali, da je naša književna naobrazenost („cultura letteraria“ nasprotne italijanske peticije) že toliko bogata, da nam ni ne obhodno potreba pri Italijanih beračiti, da bi se na sedanji podlagi naravno razvijala. Se vé, da bi to bilo nemogoče, če bi jo sovražni Italijani in njihovi privrženci mogli zadušiti, kar bi raji kot radi storili, kajti slovanska naobrazenost v slovanski Istri po njih besedah nima še pravice do obstanka („ragione d'esistere“)! Ko bi bili hoteli naši zmirlni narodnjaki huskati na Italijane in njih brezvestno prošnjo, bili bi lahko dokazali, da jugoslovanski narod in njegova naobrazenost v resnici ni nikakor iz „nova izmišljena pa umetno sestavljena stvar“ (una creazione affatto nuova ed artificiale) brez duha in življenja.

Naša prošnja ni storila vsega tega, ona ne prezera djanskih razmer in potreb isterskih prebivalcev, opira se le na temeljne državne postavbe, zlasti kaže na razglašeni §. 19. in tirja za sosedne Italijane taiste pravice, kakor za nas Slovane.

Kako milo se potožuje, da so se Slovani na isterskih gimnazijah dosedaj popolnem prezerali, med tem ko imajo Italijani v Kopru čisto italijansko gimnazijo z osmimi razredi. Tu mislim, se našinci motijo, če pravijo, da se v Kopru vsaj po 8 ur na teden slovanski jezik podučuje; kajti dotični poduk je razdeljen v 3 razrede, kateri se le po dve uri na teden zbirajo! Kaka nekrivica, če pomislimo, da se učenci uriti morajo v slovansčini ob taistem prostem času, ko se njih součenci oddahnóti morejo.

Naša prošnja je pa tudi v drugem oziru Italijanom jako pravična, in ob enem zanje tudi jako skrbljiva. Ona očitno povdarja, da je pri sedanji vravnavi koperske gimnazije celo tistim Italijanom, ki bi se radi slovansčine naučili, nemogoče se je naučiti; in vendar jo kasneje v djanskem življenji vsak hip potrebujejo! Svojemu narodu kakor tudi sosednim Italijanom, enako pravična peticija zahteva dalje, da bi se nemška nižja gimnazija v Paznu odpravila, kajti ž njo se ne vedo pomagati niti Slovani niti Italijani. Prenaredi naj se v višjo gimnazijo in gledé na učni jezik tako ustroji, da bo enako pravična obema narodoma, in da bo vsestranskim djanskim potrebam ustrezala.

Le jedna stvar mi v peticiji ne dopade, namreč stavek, ki pravi, da Slovani štejemo le $\frac{2}{3}$ (dve tretjine) vseh isterskih prebivalcev. Res, da nevedni ali pa strastni naši nasprotniki še dveh tretjin priznati nočejo; pa njih sebični upor se pri takih sivaréh ne da braniti s praznimi besedami in grdimi zvijačami, kajti znanstvena resnica se tu opira na neovrhljiva statistična števila. Ta očitno kažejo, da je v Istri sedaj kaci 245.000 prebivalcev, ki se po narodnosti tako ločijo, da je dobro 190.000 Slovanov in okoli 55.000 Italijanov. Slovani znašajo tedaj skoraj štiri petine vseh isterskih stanovalecev; pomisliti je tudi, da so Italijani še povečem taki, ki tudi slovanski umejo in posebno to, da so le po obrežju, zlasti na zahodnem semtertje raztreseni, da sose posredi Istre le po nekaterih mestih ugnjezdili. Če na te statistične razmere pogledam, čudim se, da naša hvalevredna peticija tako zmerno govori. Pa pred ko ne so častiti začetniki njeni imeli posebne tehtne vzroke, da z golimi števili niso hoteli nikogar dražiti, kajti resnica v oči kole! Pa pustimo to.

Posebno važno bi pa bilo, ko bi vsi narodni možaki, duhovni in posvetni, vsak v svojem krogu nezavedni narod zbužali in s zbuženimi enomiselniki po posameznih županih ali pa po dekanijah enake peticije, kolikor toliko hitro podpisavali in državnemu zboru v Beč poslali. Pretehtajte nasvet narodnjaci! Ne ustrašite se trudopolnega dela! Bog vas živi!

Iz Primorskega. J. P. (Isterskim Slovanom odrekajo ondešnji Italijani narodni razvitek.) Človeka sveta jeza in srditost obhaja, ko bere razaljivo prošnjo nekterih polasčenih isterskih mest in mestic za vstanovljenje višje laške gimnazije v Paznu. Podtikajo nam očito nezashisano surovost, kakor da bi bili mi ravnokar prihlomastili iz sredine azijskih pustopoljin in zagnali se med pešico isterskih Lahov, jim vzeli in posedli skalnato planoto in razdrto kvarnersko otočje. Da nas je velika množina, Lahov pa le majhena pešica, le z eno besedico ne omenijo. Stako strastnimi sovražniki, kakor so navihani Lahoni, bi bilo zastoj vse še tako temeljito besedovanje. Tu hočem le ob kratkem opisati Istro z ozirom na naroda, ktera sta po njej naseljena.

Mejna grofija isterska meri 854 milj; vseh prebivalcev ima danednšnji kaci 245.000. Razdeljena je v 16 okrajev, namreč:

Okraj Koperski (5.6 milj m.) z 30.000 prebivalci, katerih dve tretjine je Slovanov, $\frac{1}{3}$ pa Lahov (v Kopru in Milah ali Mujah);

okraj Piranski (1.9 milj m.) z 15.000 ljudmi: kaci 13.000 Lahov v Piranu in Izoli, ostali po selih stanujoči so Slovani;

okraj Bujski (4.6 milj m.) z 15.000 ljud.: 11.000 Slovanov pa 4000 Lahov v Umagu, Buljah pa Novem mestu;

okraj Poreški (3.7 milj m.) z 9000 ljud.: v Poreči (3000) in Orsaru (780) so Lahji, ostali pa Slovani;

okraj Rovinjski (3.9 milj m.) z 15.000 ljud. V Rovinji stanujejo Lahji (11.000), drugodi Slovani;

okraj Vodnjanski (5.6 milj m.) z 13.600 ljud.: kaci 4500 je Lahov (v Vodnjanu), ostali so Slovani;

okraj Pujlski (3.9 milj m.) z 7000 ljud.: skorej vsi Slovani, le v Pulji so Lahji in nekteri tudi v Sežanu ali Sisanu, Fazanu;

okraj Labinski (5.5 milj m.) z 12.000 ljud.: vsi Slovani, le Labinci in Plominci znajo oba jezika;

okraj Volovski (5.9 milj m.) z 24.000 ljud.: ki govoré vsi slovanski;

okraj Novogradski (7.4 milj m.) z 16.200 ljud.: ki govoré vsi slovanski;

okraj Bolzetski (6.7 milj m.) z 14.7000 ljud.: Lahji so v Bolzetu, drugodi skoraj brez izjeme le Slovani;

okraj Motovunski (5 milj m.) z 314.800 ljud.: razun meščanov so vsi slovanskega rodu;

okraj Pazenski (9.4 milj m.) z 24.000 ljud.: slovanskega naroda, le v Paznu in po nekterih drugih kotih je nekaj poitalijančenih Slovanov in naseljenih Lahov pa kaci 960 Romunov, ki pa tudi slovanski umejo;

okraj Čreski (otok 5.8 milj m.) z 7700 ljud.: slovanskega naroda, le v mestu Čresu se silijo z laškim jezikom;

okraj Lošinjski (3.1 milj m.) z 12.000 ljud.: slov. naroda, le meščani umejo tudi laški;

okraj Krški (7.4 milj m.) z 16.000 ljud.: skorej izključljivo slovanskega rodu;

Mejna grofija Isterska je po tem takem še zmirlaj pravi slovanski svet, kajti vseh Lahov in poitalijančenih Slovanov je le kaci 55.000. Te razmere, ki jih je bil krepki Celovski „Slovenec“ v lepem pregledu priobčil, malo predno ga je strastno in silno nemškutarstvo zavratno zadavilo, sicer niso za veke ustanovljene, zlasti sedaj ne, ker se Lahoni na vse kriplje napenjajo, da bi nas vtopili v italijanskem morji. Zato tudi laška prošnja za stran Pazenske gimnazije o njih le molči, ker dobro vé, da bi očitno pričale zoper njeno drzno zahtevanje. Ker pa se te razmere s časom spreminjajo, ker laški, potujčevalni duh zmirlaj globokejše svoje kremplje zasaja v naše slovansko telo, nam je treba uporniške, zdatniške pomoči. Hvale vredna prošnja nekterih vshodno isterskih slovanskih mest nam je pokazala pot, ktero se napotiti moramo, če hočemo svojo narodnost ohraniti in jo na domači podlagi razvijati.

Šola je razun crkve naj važniša mikalnica vsacega naroda. Zato so slavni naši narodnjaki v svoji prošnji očitno izrekli, da se isterskim prebivalcem zna pomagati le z domačimi, narodnimi šolami. Duh naše mladine naj se razvija v jedino vsepešnem narodnem smislu (vse drugačno počenjejanje je bob ob steno), in dospeli bomo s časom tudi do boljsega telesnega blagostanja.

Če nam šole ne pomagajo na višo stopinjo izobraženosti, ne bomo samo tavalj v duševni temoti, ampak ne moremo si tudi razvijati društvenega življenja in zlasti ne zboljšati naših materijalnih gnotnih, povečem še jako ubornih razmer. Šol, ne le malih ampak tudi srednjih gimnazij in realk nam je treba. Zato na noge isterski Slovani!

Vsaka dekanija naj napravi prošnjo do državnega zbora, enako zgorej omenjeni slovenski in pošlje jo naj v Beč kacemu slovanskemu poslancu, ker na našega Vidulicha (!) se nemoremo zanašati, kajti obnaša se zg. Columbaniom tako, kakor da bi le Lahe zastopal. Morebiti, da svetla resnica, naša pravica odpre državnemu zboru oči, da bo posvetovaje se o premnogih naših prošnjah poslušal staro prislovico. Vox populi, vox Dei!

Politični razgled.

Državni zbor 12. in 13. maja. Grof Taaffe donese vladini predlog, da dovoli drž. zbor 56.000 novincev za leto 1868.

Giskra predlaga osnovo postavbe o napravah proti živinski kugi.

Iz Galicije in Kranjske se je izročilo nekoliko prošenj proti davku na premoženje. Posvetuje se o porotnih sodbah. Osnova postavbe se je sprejela. Predložil se je in posebnemu odboru v pretres izročil predlog o izvršilnosti pogodeb sklenjenih po zaupnih možih. Prejela se je postava, po kateri se ima princ-Rudolfovi železnici dozidati nekaj manjih črt od Št. Mihaela v Ljubno iz Št. Vida v Celovec. Vladin predlog o nadačenji žganja se prejme.

V odseku proračunskem se je pretresovalo o tem, kako bi se dal zdajni državni dolg preinačiti v dolg z dohodki (Rent.) Mayrov nasvet, da se to zgodi z razliko 18% odbitka je bil sprejet.

Odsek za pokojnino ministrov je rešil svojo nalogo z nasvetom, da se da odstavljenu ministru 3000 gl. vdovi pa 1000 gl. pokojnine razvun, če stopi v drugo cesarsko službo.

25. maja in 2. junija bodo zopet volitve za deželni zbor česki namesto odstopivših gg. Dr. Grega Julija in Edvarda, Vavra, Kozina in Šulca. V Peterburgskih orožnicah se na vse kriplje dela; zdaj je naréih že kaci 2500 topov.

Princ Napoleon se če podati tudi v Ateno in Carigrad s tistim namenom, ki ga je dovedel v Berolin.

Vojvoda Gramont je imel razgovor z Beustom, po katerem zvemo, da je francoska vlada trdne volje na podlagi pogodbe l. 1858 sklicati sejo to pogodbo jamstvujočih držav.

Odgovor anglijske kraljice na adresu niže zbornice zastran irske crkve je bil jako prijazen. Ona nima nič zoper to, da zbornica razmere te crkve v pretres vzema. Sploh se nadjajo, da se bode Gladstonovim resolucijam ugodilo.

V Turinu imajo za posebni pomen to, da ruski poslanec Kizelev ni obiskal tudi princa Napoleona.

V Berolinu se colni parlament ravno razgovarja o kupčijski pogodbi z Avstrijo. Da bi le ne kako škodo trpela, ki bi našo kupčijo čisto na kant spravila!

V severno nemški zavezi se bode odpravila postava, po kateri se smejo dolžniki zapirati.

Pri Zuhvici v Hercegovini se je vnel punt.

V Carigradu zbrana iz Mohamedancev in Kršćanov obstoječa skupščina, katero je sultan pozval na dvor, se posvetuje o odcepu sodništva od opravištva in neodstavljenosti sodnikov.

Iz Orsove se brzojavi, da rumunski častniki silno zatirajo avstrijske podložnike in da se je Beust naprosil, da jim pomore. Ča kmalo ne bo pomoči, tekla bo krv.

Avstrijski poslanec Revertera, ki ni bil posebno priljubljena oseba na ruskem dvoru, je že dobil odzivno pismo in ga je pri avdienci 1. maja ruskemu caru izročil. Na njegovo mesto mislijo Mensdorfa postaviti. Andrasy se poganja za Baltadzi-a.

V Črni gori se je začelo zopet gibati, pa ne zoper Turke, ampak v znotrajnih zadevah. Knjz Nikola je sklical posebno skupščino in ji predal vse vladne pravice, samo izvršilno oblast si je pridržal oziroma nasledniku; skupščina mu je privolila 44.000 gld. letne plače. Naj novejšje novine pa razglašajo, da ga je skupščina celo že odstavila.

Razne novice.

— G. Sveteca pravda, pri kateri se je često „Slov. narod“ omenjal, proti pr. vredniku „Zukunft“ g. Leskovcu se je z mirno pogodbo končala. Več o tej zadevi v prihodnjem.

— 10. maja je bila na Dunaji glavna skupščina českih delavcev. V krepkem nagovoru je opominjal začasni predsednik naj se delavci vsikdar tudi kot Slovani čutijo; po končani razpravi so se prebrala pravila; za tem volitev odbora.

— „Wanderer“ se piše, da izvira od Rusa Apraksina brošura, ki pripoveduje, da obstoji poseben odbor Bolgarov in južnih Slovanov za osvobodjenje Jugoslovancev od turškega jarma, in da ima vse tako previdno vrenje, da se lahko v 24 urah po celi Bolgarski ustanovimo.

— Vrednik „Nov. Pozor“ g. Ptačovski je v svoji tiskovni pravdi proti Petroviču krivega spoznan pregreška zoper poštenje, in je obsojen za 2 mesca ječe s postom poostrene, in 200 gld. zgube kavejine.

— Peštudinske vedomosti spodbujajo misel, da se osnuje gimnazija tudi za katolske Slovence in napove pota, po kateri bi se mogla že s 1. oktobrom sjašno otvoriti.

— Večina onega odseka, kojemu je odbor ilirske Matice 1. maja predal nalogo posvetovati se o združenju Matice z jugoslov. akademijo, je stavila sledeče predloge:

1. Matica ilirska naj se združi z jugoslov. akademijo;
 2. opravištvo Matičnega premoženja naj se prodá akademiji, vendar tako, da so ločeni računi matičnega in akademičnega premoženja;
 3. Pravica ustanovnikov na posebni upliv pri opravištvu matice naj neha, ne pa pravica udov zastoj dobivati one knjige, ki se bodo izdavale na matične stroške;
 4. tudi v prihodnjem naj bo vsakemu mogoče kot ustanovnik k Matici pristopiti;
 5. čisti dohodek na Matične stroške izdanih knjig pripada matičnemu zalogu;
 6. polovica čistega dohodka se ima porabiti za izdavo knjig v poduk narodu in polovica za izdavo hrvaških knjižnic;
 7. posebni stavek v akad. pravilih ima braniti Matično premoženje pred tujim uplivom.
- Slovanski odbor v Peterburgu je 3. t. m. sklenol vdeleževati se svečanosti pri pokladanju temeljnega kamna československemu gledališču po zastopnikih in sicer sta se volila v ta namen predsednik g. Lamansky vseuč. učitelj in g. A. P. Naranovič.
- Prezvišeni škof Strossmayer je poslal té dni odboru za slavljenje pokladanja temeljnega kamna v Pragi sledeče pismo:
- „Da mi ravno ni dano vdeleževati se osebno svečanosti, ki jo bode obhajal bratski narod česki, bom vendar dušno z Vami. Naj srčnejša moja želja je, da napreduje in lepo razcvete ter obilni sad donese zavod narodni, katerega je postavil junaški česki narod v kaj neugodnih okoljstvih s krepkim pogumom in žrtvovanjem.“

— Tudi Postojnska čitalnica bode obhajala v spomin slovesnosti v Pragi 17. t. m. besedo.

— Vrednik „Politike“ gospod Nedoma je zaradi članka o „železnični potezi od Kolina v mlado Boleslavo“ z napisom „čudno agitovanje“, obsojen v 14dnevni zapor, poostren s postom in 100 gld. kavejine zgube in 40 gld. sodniških stroškov.

— V Ljubljanskem gledališču bode 16. maja velika beseda; s petjem godbo in igro. G. Grbec je prevzel samospev „Z Bogom“. Tudi gospodična Pesjak bode razveselila poslušalce; čitalnica, dramatično društvo in kapela pl. Huynovega polka bodo z združenimi silami si prizadevali, da se ta blagi dan Čehov tudi v sredi Slovenije vredno obhaja.

— V Požegi pri stari Gradiški je bila taka ploha, da je voda 80 hiš vzela; koliko je ljudi konec vzelo, se še ne ve.

— Kupčijsko ministertvo je potrdilo volitev Zupana za prvomestnika in Horaka za drugomestnika kupčijske in obrtnijske zbornice v Ljubljani.

Izpraznjene službe.

Služba diurnista pri deželni odpravnici; plača 1 gl. na dan; prošnja do konca maja pri štaj. dež. odboru v Gradcu.

Služba ravnatelja s 1240 gl. na leto, in 10 služeb proforsorskih z letno plačo 840 gl. v Dubrovniku.

Izdatelj in odgovorni vrednik Anton Tomšič.

Razpis za izpit. Kdor če napraviti državni izpit v gozdnarstvu, oglašiti se ima do zadnjega junija t. l. z dotično prošnjo pri c. k. štaj. namestniškem predsedništvu.

Javne dražbe 18. maja.

Koroško: II. izv. dražba Lipičev obče Kocovo posestvo pri okr. uradu v Rožeku zar. 315 gld.

19. maja.

Koroško: I. izv. dražba pos. Tomaža Burjaka zem. kn. tom. XXXIV. fol. 7, urb. 2. v Mokulji pri okr. ur. v Pliberku zar. 137 gl. 21 1/4 n. c. 1700 gl.

Listnica. A. v P. nikakor ne, opomba velja celo komu drugemu. J. Vrh—ski v G. 60 nov. odškod.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-	V Mari-	V Mar-	V Celji	V Ptuj	V Lju-	V Kranj	V Celovcu
	dnu	boru	boru			bljani		
	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.	fl. kr.
Pšenice vagan (drevenka)	6	5	6	3	5	6	2	6
Rži	3	6	3	8	4	2	3	6
Ječmena	3	—	—	3	8	—	—	3
Ovsa	1	9	—	2	1	2	2	1
Turšice (kuruze) vagan	5	3	3	3	3	3	3	3
Ajde	3	—	1	9	3	5	3	7
Prosa	3	—	—	3	2	—	3	3
Krompirja	1	7	1	5	1	3	1	8
Govedine funt	—	2	—	2	—	2	—	2
Teletine	—	2	—	2	—	2	—	2
Svinjetine črste funt	—	2	—	2	—	2	—	2
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	11	—	—	8	—	1	—	4
" 18" " " " "	—	—	5	7	—	—	—	—
" 36" mehkih " " "	7	—	—	5	5	—	3	5
" 18" " " " "	—	—	4	4	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	8	—	6	—	5	—	—
" " mehkega " " "	—	6	—	5	—	4	—	—
Sena cent	1	9	1	2	1	—	—	1
Slame cent v šopah	1	3	1	—	6	—	7	—
" " za steljo	1	1	—	7	—	5	—	6
Slanine (špeha) cent	4	—	3	4	—	3	—	4
Jajec, osem za	—	1	—	1	—	6	—	1

Dunajska borza od 13. maja.

5% metalike 56 fl. 25 kr. Kreditne akcije 182 fl. 80 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. 57 fl. 25 London 116 fl. 50 kr.
5% narod. posojilo 62 fl. 65 kr. Srebro 114 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 80 fl. 50 kr. Čekini 5 fl. 56 kr.
Akeje narod. banke 70 fl. 5 kr.

Loterijske srečke 13. maja.

Trst: 50, 87, 42, 2, 70.

(11)

Za spomlad

pa tudi za vse druge letne čase
se dobiva pri podpisnem vsake baže
obleka za moške
iz naj boljšega blaga po naj nižji ceni.

Ravno kar sem dobil zelo bogato zbirko najnovejšega, posebno lepega, pa tudi trdnega blaga na ogled. Oblečila se izdelujejo pri meni po najnovejši nošnji, česar se more vsakdo prepričati iz časnikov za nove šege, katere imam vedno na razvid postavljene; po želji p. n. g. naročnikov delam tudi po drugačni šegi. Sploh bom vestno skrbel, da na vse strani zadostujem tirjanju časa in kupcev.

Eduard Kahn,

krojač v Mariboru na stolnem trgu,
c. k. glavni šoli nasproti.

(6)

Oglasnik.

Podpisani naznanja, da je s početkom prešlega mesca sam prevzel

gostivnico

v svoji hiši pri „Sandwirtu“, po domače pri „Hanzeku“. Tedaj uljudno vabi vso gospodo, posebno pa deželane, ki dohajajo v Maribor, naj ga s svojim obiskom počasté. Skrb mi bo za okusno jed in dobro pijačo po nizki ceni in za snažne postelje in sobe, ter za dobro postrežbo sploh. Prostoren hlev za konje in veliko dvorišče za vozove je pripravljeno. Tudi kupujem in prodajam vino po vedrih in polovnjakih.

Rapočev Janez,
po domače Hanzek,
gostivničar.

Lastniki: Dr. Jože Vošnjak in drugi.

Tiskar Eduard Janžič.